

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка
Факультет технологічних систем і логістики

_____ (назва навчально-наукового інституту/факультету)

"Затверджую"
Декан факультету
технологічних систем і логістики
(назва навчально-наукового інституту/факультету)
_____ (А.Г.Кравцов)
(підпис) (прізвище та ініціали)
" 27 " серпня 2019 р.

Кафедра транспортних технологій і логістики "
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Експертиза транспортних пригод»
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	_____ магістр (назва)
Галузь знань	_____ 27 Транспорт (шифр і назва)
Спеціальність	_____ 275 Транспортні технології (шифр і назва)
Освітня програма	_____ Транспортні технології (назва)

Харків – 2019 р.

Укладачі: Бережна Н.Г., к.т.н., доцент кафедри ТТЛ

(вчене звання, посада, прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена на розширеному засіданні кафедри транспортних технологій і логістики

Протокол від: " 28 " 28 2019 року № 1

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Експертиза транспортних пригод» є закономірності об'єктивної дійсності, які складають фактичні дані та обставини події, які встановлюються на основі розроблених теоретичних та методологічних засад, які реалізуються при дотриманні визначених законом підстав та умов участі спеціаліста в техніко-криміналістичному забезпеченні при проведенні слідчих (розшукових) дій. Дисципліна, яка зорієнтована на вільне володіння загальними та окремими, а також конкретними методиками дослідження обставин і механізму ДТП, на формування, активний розвиток навичок та умінь слухачів у всіх формах пізнавальної діяльності для запобігання експертних помилок, що є особливо актуальним у теорії доказів.

Базовими дисциплінами для успішного засвоєння програмного матеріалу дисципліни є (із структурно-логічної схеми освітньої програми) «Методи, моделі і контроль організації дорожнього руху», «Управління рухом транспортних засобів», «Взаємодія видів транспорту».

Дана навчальна дисципліна забезпечує формування таких компетентностей (з освітньої програми): *Здатність проведення експертизи транспортних пригод.*

Подовжено термін дії до:

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____)
(прізвище та ініціали)

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____)
(прізвище та ініціали)

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____)
(прізвище та ініціали)

" ___ " _____ 20 ___ р. протокол від № ___ від " ___ " _____ 20 ___ р.
завідувач кафедри _____ (назва кафедри) _____ (підпис) (_____)
(прізвище та ініціали)

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0/3,0	Галузь знань <u>27 Транспорт</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки: <u>Транспортні технології</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність: 275 «Транспортні технології (за видами)»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання:-		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3	3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
		10 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		70 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		залік	залік

2. Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни є підготовка фахівців до самостійного розв'язання професійних завдань, які необхідні для ефективного виконання функціональних обов'язків спеціалістів за призначенням. Дисципліна має мету дати студентам знання в області технічної сторони розслідування дорожньо-транспортних подій (ДТП), аналізу впливу дорожніх умов на аварійність на автотранспорті, ознайомити з сучасними методами дослідження ДТП та підвищення безпеки руху засобами дорожньо-експлуатаційної служби.

Завданням дисципліни є засвоєння теоретичних, наукових, правових, методичних та організаційних положень експертизи обставин і механізму дорожньо-транспортних пригод;

– практичне засвоєння та розвиток навичок володіння методиками дослідження обставин і механізму дорожньо-транспортних пригод;

– систематизацію найактуальніших потреб з авто технічних досліджень, передового досвіду та експертних технологій.

– формування у слухачів запасу базових термінів судової експертизи обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод;

– активізацію пізнавальної діяльності слухачів на отримання знань при подальшому опануванні інших навчальних дисциплін

В результаті вивчення дисципліни "Експертиза транспортних пригод" студенти повинні:

знати:

- поняття, предмет та завдання експертизи обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод;
- принципи використання спеціальних знань при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод;
- правові, організаційні, етичні, психологічні основи призначення та проведення експертизи обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод;
- процесуальні права та обов'язки експерта-автотехніка, спеціаліста при огляді місця ДТП;
- питання, які вирішує експертиза обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод;
- методичні правила підготовки матеріалів для проведення експертизи обставин та механізму дорожньо-транспортних пригод;
- поняття і визначення, якими користуються при аналізі ДТП: складові дорожньої обставини; момент виникнення небезпечної обставини; технічна можливість запобігання ДТП; механізм пригоди ДТП;
- алгоритмічні приписи щодо складання висновків експерта-автотехніка;
- основні форми взаємодії експерта-автотехніка, слідчого та судді при призначенні та проведенні експертного дослідження обставин та механізму ДТП.

вміти:

- застосовувати на практиці набуті теоретичні знання;

- аналізувати, творчо осмислювати та логічно впорядковувати інформацію, що вміщена у матеріальних джерелах доказової інформації;
- процесуально грамотно складати висновки експерта-автотехніка;
- працювати з тлумачними, термінологічними словниками;
- проводити експертні дослідження речових доказів;
- аналізувати висновки експерта і виявляти недоліки і помилки.
- надавати рекомендації слідчому стосовно подальшого ефективного використання матеріальних слідів у процесі розслідування;
- застосовувати можливості моделювання та реконструкції під час огляду місця події тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Організація експертизи дорожньо-транспортних пригод

Тема 1. Організація експертизи дорожньо-транспортних пригод

Тема 2. Здійснення експертизи дорожньо-транспортних пригод

Тема 3. Розрахунки руху автомобіля

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Розслідування ДТП

Тема 4. Методика аналізу зіткнення автомобілів

Тема 5. Експертне дослідження транспортних засобів

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Організація експертизи дорожньо-транспортних пригод												
Тема 1. Організація експертизи дорожньо-транспортних пригод	18	2	2			14	16		1			15
Тема 2. Здійснення експертизи дорожньо-транспортних пригод	18	2	2			14	18	1	1			16
Тема 3. Розрахунки руху автомобіля	18	2	2			14	18	1				16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Розслідування ДТП												
Тема 4. Методика аналізу зіткнення автомобілів	18	2	2			14	17	1	1			15
Тема 5. Експертне дослідження транспортних засобів	18	2	2			14	17	1	1			20
Усього годин	90	10	10			70	90	4	4			82

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1.	Практична робота № 1. Розрахунки основних параметрів руху автомобіля	4	1
2.	Практична робота № 2. Експертиза технічного стану автомобіля	2	1
3.	Практична робота № 3. Виконання елементів експертних досліджень	2	1
4.	Практична робота № 4. Проведення експертизи ДТП	2	1
	Разом	10	4

1. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Організація експертизи дорожньо-транспортних пригод	14
2.	Тема 2. Здійснення експертизи дорожньо-транспортних пригод	14
3.	Тема 3. Розрахунки руху автомобіля	14
4.	Тема 4. Методика аналізу зіткнення автомобілів	14
5.	Тема 5. Експертне дослідження транспортних засобів	14

7. Методи навчання

1. Лекційні заняття.
2. Практичні заняття.
3. Самостійні заняття.
4. Дистанційні заняття.

8. Методи контролю

Під час вибору критеріїв оцінки засвоєння студентом програми дисципліни враховано виконання програми і засвоєння матеріалу в частині лекційних і лабораторно-практичних занять, а також виконання передбаченої програмою самостійної роботи.

Усі види контролю (усне опитування, письмове опитування, модульне опитування, тестове опитування) тісно пов'язані та організуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу студентів і забезпечити об'єктивне оцінювання рівня їх знань.

Після закінчення вивчення курсу (частини курсу) підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку і студент може набрати протягом семестру в точках контролю від 60 до 100 балів включно.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Організація експертизи дорожньо-транспортних пригод			Розслідування ДТП			
T1	T2	T3	T4	T5		
10	10	10	10	10	50	100

T₁, T₂... T_n – теми змістових модулів.

Після закінчення вивчення курсу підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі іспиту і студент може набрати протягом семестру в точках контролю до 60 балів включно.

10. Шкала: національна та ECTS і критерії оцінювання до визначення рівня знань і навичок

10.1 Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10.2 Критерії оцінювання:

1) "Відмінно" (90-100 балів) – студент виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки;

2) "Дуже добре" (82-89 бали) – студент виявляє широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

3) "Добре" (74-81 бали) – студент виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

4) "Задовільно" (64-73 бали) – студент виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки;

5) "Достатньо" (60-63 бали) – студент виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

6) "Незадовільно" (35-59 бали) – студент виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.

11. Методичне забезпечення

Біляєва О.С. Методичні вказівки до виконання практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Експертиза транспортних пригод» для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (за видами). – Харків: ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2018. – 69 с.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Туренко А. Н., Клименко В. И., Сараев А. В. Автотехническая экспертиза: Учебное пособие. – Харьков: ХНАДУ, 2007. – 156 с.
2. Иларионов В. А. Экспертиза дорожно-транспортных происшествий: Учебник для вузов.- М.: Транспорт, 1989.-255 с.: ил.

Допоміжна:

1. Правила дорожнього руху України. - Харків: НПП «Світлофор», 2002.
2. Сумець О. М., Голодний В. Ф. Основи експертизи дорожньо-транспортних пригод: автотехнічна експертиза: Навч. посіб. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 160 с.
3. Кисельов В.Б., Лозовий В.М., Рафалюк Б.І. та ін. ДТП: що робити? /На полицку водія/. - Тернопіль: ТзОВ «Тернограф», 2010. – 200 с., іл.
4. Домке Э.Р. Расследование и экспертиза дорожно-транспортных происшествий. Учебное пособие - Пенза: ПГУАС, 2005. - 260 с.
5. ДСТУ 3649:2010 Колісні транспортні засоби. Вимоги щодо безпечності технічного стану та методи контролювання. – На заміну ДСТУ 3649-97; чинний від 2010-12-28. – К.: Держспоживстандарт України, 2011. – 28 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <https://msn.tup.km.ua>
2. <https://msn.tup.km.ua/course/view.php?id=3706>
3. <http://www.dtp-portal.com/content/item/name/expertiza-po-dtp/>
- 4.

https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&sqi=2&ved=0CDgQFjAE&url=https%3A%2F%2Fvyplaty.axa-ukraine.com%2Fupload%2Fimages%2Feuroprotocol%2Fdodatok-shemy.pdf&ei=j-KtUrS7AeqD4gSk_4DgCg&usg=AFQjCNGYWGoAEpc5P27qXni8_qsg_AFmdg&sig2=G0RyaI-D2rIcZE0cx-AFuw&bvm=bv.57967247,d.bGE

5.

https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&sqi=2&ved=0CEAQFjAF&url=http%3A%2F%2Favto-znatok.ru%2Fskhema-dtp-onlain-servis-sozdaniya-skhem-dtp&ei=j-KtUrS7AeqD4gSk_4DgCg&usg=AFQjCNFSL_wNTCSMsa5L4uW_QpNoFmg73w&sig2=olHa_cewWjK8mSL1oRdBMQ&bvm=bv.57967247,d.bGE

** вся використана література знаходиться у вільному доступі в бібліотеках міста Харкова, а також в електронній мережі Internet*